

Zastihla je noc. Čeští umělci ve Francii 1938–1945

Moravská galerie v Brně

Místodržitelský palác, Moravské nám. 1a

www.moravska-galerie.cz

Doba trvání výstavy: 11/09/2015–10/01/2016

Datum vernisáže: 10/09/2015 v 18:00

Místo konání: Místodržitelský palác, Moravské náměstí 1a

Kurátor: Anna Pravdová

Architekt výstavy: Tomáš Svoboda

Grafické zpracování: Adéla Svobodová

Doprovodné programy: Silvie Šeborová

Tisková zpráva / Press Release

Projekt Moravské galerie v Brně a Galerie výtvarného umění v Chebu ve spolupráci s Národní galerií v Praze mapuje dosud neznámou kapitolu česko-francouzských vztahů ve výtvarném umění a prezentuje díla českých umělců, kteří prožili 2. světovou válku ve Francii.

Francie byla od poloviny devatenáctého století až do konce třicátých let století dvacátého vyhledávaným cílem českých výtvarných umělců. Jezdili tam za známými mistry, přitahovala je kosmopolitní atmosféra Paříže i bohaté muzejní sbírky. S historickým vývojem se povaha česko-francouzských vztahů měnila; za jejich zlatý věk je považováno období mezi dvěma světovými válkami, za jejich dočasný konec pak podpis Mnichovské dohody. A právě období bezprostředně po ní mapuje připravovaná výstava.

Je to doba, kdy do Paříže z Československa přijíždí nová vlna umělců, ovšem ze zcela jiných důvodů než ti předchozí. Změnily se i priority umělců. Pro mnohé, i ty dosud apolitické, se tvorba stává prostředkem občanské angažovanosti a řada z nich na čas podřizuje svůj talent kolektivnímu zájmu. Většina z nich se zapojila aktivně do propagačních akcí, majících za cíl upozornit na tragický osud jejich země. Skupina umělců a intelektuálů v čele s Adolfem Hoffmeisterem založila v Paříži Dům československé kultury, kde se scházela kulturní elita, obyvatelé domu však byli zatčeni a na šest měsíců uvězněni. Tyto traumatizující zážitky se odrazily v jejich tvorbě (kresby A. Hoffmeistera ke knize Turistou proti své vůli mapující tuto epizodu, kresby ze sběrných táborů, obrazy Aléna Diviše zpětně reflektující pobyt ve vězení a v internačním táboře na Martiniku). V Paříži byla také založena Skupina československých výtvarných umělců, která v čele s Františkem Matouškem iniciovala vydání grafického alba, v němž jejich zemi vyjádřili podporu významní umělci přítomní v Paříži – mezi nimi i Pablo Picasso nebo Marc Chagall.

„Vedle významných umělců výstava představí také díla mnohdy neznámých či málo známých tvůrců, z nichž některá jsou vystavena vůbec poprvé. S jejich pomocí a prostřednictvím dokumentů i hudebních skladeb se snaží ukázat rozmanitost často tragických osudů českých umělců ve Francii v době války.

Dosvědčuje také, že někteří se neváhali po boku francouzského národa zapojit do boje za svobodu, ať už v rámci československé armády ve Francii či v odboji,“ říká kurátorka výstavy Anna Pravdová.

Výstava s kulturně historickým přesahem představí jejich činnost a tvorbu v předválečné Paříži, francouzském odboji či na útěku z obsazené Francie. Ve francouzském odboji byli činní například Josef Šíma, sochař Jan Vlach, Imro Weiner-Kral, Rudolf Kundera. Výstava bude mít bohatý dokumentární doprovod.

VYBRANÉ DOPROVODNÉ PROGRAMY

autor: **Silvie Šeborová**

Zastihla je noc: Noci ve výstavě

Inspirací pro večerní setkání se staly nejen pohnuté osudy jedné z ústředních postav: spisovatele, malíře a dramatika Adolfa Hoffmeistera, ale i motiv války, umělecké tvorby za války a téma národní a kulturní identity. Cílem doprovodných programů je také zdůraznit aktuálnost tématu v dnešní době: jedná se o výstavu o uprchlících, kteří sice byli Češi a žili v jiné době, v jejich osudech však lze spatřovat mnohé paralely k dnešku.

Program je připraven ve spolupráci s kavárnou Morgal, která v průběhu večerů nabízí ochutnávku francouzských jídel a nápojů, a knihkupectvím ArtMap, které připravuje čítárnu s knihami tematicky vázanými na výstavu.

Noc ve výstavě I: Mezi Terezínem a Casablancou

Středa 30/9/2015 18–22 h

Právě tento večer nás nejvíce přiblíží tvorbě a nechtěným dobrodružstvím Adolfa Hoffmeistera, výklad výstavy zprostředkuje zážitky z pobytu skupiny umělců ve vězení a cestu uprchlíků přes Maroko do Spojených států.

18:00 Opera Brundibár

Terezín, Magdeburské kasárny, 23. září 1943, premiéra dětské opery Brundibár na libreto Adolfa Hoffmeistera. Brno, Cejl, rok 2015: o více než sedmdesát let později nastudovaly představení v rámci projektu Brundibár z ghetta děti z brněnského Bronxu. Režie: Linda Keprtová

19:30 Komentovaná prohlídka výstavy se Silvií Šeborovou

20:20 Projekce filmu Casablanca s úvodním slovem filmové teoretičky a kurátorky Mariky Kupkové

Hustý dým, černošský pianista a muži v bílých oblecích. To je atmosféra Rickova baru, kam chodí kdokoli, kdo potřebuje na útěku před nacismem sehnat falešný pas. Podobně jako filmová postava Viktora Laszla se v Casablance za války ocitla skupina českých umělců v čele s Adolfem Hoffmeisterem. Režie: Michael Curtiz

Výstava otevřena do 22 h.

Noc ve výstavě II: War Is Over (If You Want It)

Středa 11/11/2015 18–22 h

Tato noc aktualizuje aspekty, kterými se výstava zabývá, a zasazuje je do kontextu současné tvorby, ať již prostřednictvím setkání se současnými umělci či intervencí do jinak nepřístupných prostor. Výklad ve výstavě se bude soustředit na aspekty české kulturní identity.

18:00 Komentovaná prohlídka výstavy s Olgou Búciovou

19:00 Moderovaná diskuse Cizincem v Česku?

Jaké to je přijít do Česka z jiné země a snažit se prosadit na zdejší výtvarné scéně? Jak vnímají tvůrci zvenčí českou kulturu a identitu? Co je přimělo opustit rodnou zemi a jak se jim u nás žije? Debata s umělci pocházejícími ze zahraničí, kteří dlouhodobě tvoří v České republice. Moderuje: Silvie Šeborová, hosté: Alexandra Vajd, Ivars Gravlejs, Avdėj Ter-Oganjan.

20:30 Zvukově-světelná instalace Jiřího Suchánka ve sklepních prostorách Místodržitelského paláce

Jiří Suchánek vystudoval Ateliér video na FaVU, věnuje se zvukové tvorbě a hledá způsoby synchronizace zvuku a světla. Pro jinak nepřístupné prostory Místodržitelského paláce vytvořil mrazivou instalaci inspirovanou hrůzami 2. světové války.

20:45 DJ Tom Holič

Výstava otevřena do 20 h.

Noc ve výstavě III: V říši bájí

Čtvrtek 10/12/2015 18–22 h

Třetí noc naladí publikum do kontemplativní předvánoční atmosféry. Tvorbu ve válečných podmínkách přibližuje nejen po stránce výtvarné, ale i hudební a literární.

18:00 Koncert Korngold Quartet s výběrem ze skladeb Bohuslava Martinů

Válka zastihla ve Francii také hudebního skladatele Bohuslava Martinů. Koncert talentovaného kvartetu nabízí výběr ze skladeb komponovaných v této zemi.

19:15 Komentovaná prohlídka s autorkou výstavy Annou Pravdovou s možností prolistovat si pod jejím vedením originál rukopisu Adolfa Hoffmeistersa Vězení

20:30 Čtení z děl Adolfa Hoffmeistersa

Výběr z děl Adolfa Hoffmeistersa, která vznikla během jeho pobytu ve vězení, čte Matěj Pohořálek.

Výstava otevřena do 22 h.

PARTNEŘI VÝSTAVY

Moravská galerie v Brně děkuje všem partnerům, kteří projevili podporu tomuto projektu.

Záštitu poskytlo Francouzské velvyslanectví a České centrum v Paříži.

Finanční podporu poskytl Francouzský institut.

Patronát nad výstavou převzala Chantal Poullain.

Partneři

INSTITUT
FRANÇAIS

ČESKÁ CENTRA
CZECH CENTRES

národní galerie

GAVUCHEB
galerie výtvarného umění

steilmann
fashion for life

LAHOFER
VINÁŘSTVÍ

railreklam

Hlavní mediální partner

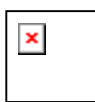

Česká televize

Mediální partneři

A2
kulturní časopis

art
+antiques

artalk.cz
aktuálně o výtvarném umění

ArtMap

BRNO
BUSINESS & STYLE

dějiny

a současnost
kulturně historická revue

ERA21

Flash Art
Czech & Slovak Edition

FLYING
MAGAZINE

art

kult.

radio
KROKODÝL
FM 103

Kontakt pro média

Michaela Banzetová, tisk@moravska-galerie.cz, t +420 532 169 174, m +420 724 516 672